

# IDENTIFICAREA ȘI APLICAREA METODELOR CREATIVE DE TERAPIE OCUPAȚIONALĂ PENTRU INTEGRAREA COPIILOR CU DSM

Profesor educator Arion Eniko Melinda

Liceul Tehnologic Special pentru Deficienți de Auz Cluj-Napoca

## Rezumat

Integrarea copiilor cu dizabilități sau dificultăți de dezvoltare în mediile educaționale și sociale reprezintă o prioritate a sistemelor moderne de educație și sănătate. Terapia ocupațională, prin caracterul său holistic și centrat pe copil, oferă un cadru eficient pentru dezvoltarea abilităților funcționale și facilitarea participării active. Prezentul articol analizează rolul metodelor creative în terapia ocupațională, evidențiind modalități concrete de aplicare în vederea integrării copiilor cu DSM (dificultăți de spectru mixt sau tulburări de dezvoltare). Sunt discutate strategiile bazate pe joc, art-terapie, muzică și activități senzoriale, precum și impactul acestora asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale.

**1. Introducere.** Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, inclusiv a celor cu DSM, presupune nu doar adaptări curriculare, ci și intervenții terapeutice adecvate care să susțină dezvoltarea globală a acestora. Terapia ocupațională se concentrează pe dezvoltarea autonomiei și a capacității de participare la activitățile zilnice, fiind esențială în procesul de incluziune. În ultimii ani, metodele creative au devenit tot mai utilizate în intervențiile terapeutice, datorită capacității lor de a stimula motivația, implicarea și expresivitatea copiilor. Aceste metode facilitează învățarea într-un mod natural și adaptat nevoilor individuale.

**2. Fundamente teoretice ale terapiei ocupaționale.** Terapia ocupațională are la bază ideea că implicarea activă în activități semnificative contribuie la dezvoltarea armonioasă a individului. În cazul copiilor cu DSM, dificultățile pot apărea la nivel cognitiv, senzorial, motor sau socio-emoțional, ceea ce impune utilizarea unor strategii variate și flexibile.

Abordarea modernă este una centrată pe copil, punând accent pe interesele, ritmul și particularitățile acestuia. Astfel, activitățile terapeutice devin nu doar instrumente de recuperare, ci și contexte autentice de învățare.

## **3. Metode creative utilizate în terapia ocupațională**

**3.1. Terapia prin joc.** Jocul reprezintă principalul mijloc de învățare la vârste mici și are un rol esențial în dezvoltarea abilităților sociale și cognitive. În terapia ocupațională, jocul este structurat astfel încât să stimuleze atenția, memoria, coordonarea și interacțiunea.

Exemple de activități includ jocuri de rol, jocuri de construcție sau jocuri de asociere, care contribuie la dezvoltarea gândirii logice și a limbajului.

**3.2. Art-terapia.** Art-terapia implică utilizarea desenului, picturii, colajului sau modelajului pentru exprimarea emoțiilor și dezvoltarea creativității. Această metodă este deosebit de eficientă pentru copiii care întâmpină dificultăți în comunicarea verbală.

Prin activități artistice, copiii își dezvoltă motricitatea fină, capacitatea de concentrare și încrederea în sine.

**3.3. Terapia prin muzică și ritm.** Muzica are un impact semnificativ asupra dezvoltării emoționale și cognitive. Activitățile muzicale, precum cântatul, utilizarea instrumentelor simple sau exercițiile ritmice, contribuie la îmbunătățirea coordonării, atenției și exprimării emoționale. În plus, muzica facilitează interacțiunea socială și reduce anxietatea.

**3.4. Activități senzoriale** Mulți copii cu DSM prezintă dificultăți de procesare senzorială. Activitățile senzoriale, precum manipularea materialelor cu diferite texturi, jocurile cu nisip sau apă, contribuie la reglarea răspunsurilor senzoriale și la dezvoltarea integrării senzoriale. Aceste activități sprijină adaptarea copilului la mediul înconjurător și îmbunătățesc capacitatea de concentrare.

#### **4. Rolul metodelor creative în integrarea copiilor cu DSM**

Metodele creative au un rol esențial în facilitarea integrării copiilor cu DSM, deoarece acestea: cresc motivația și implicarea în activități, reduc barierele de comunicare, stimulează interacțiunea socială, dezvoltă abilitățile funcționale necesare vieții cotidiene.

Prin utilizarea acestor metode, copilul este sprijinit să își descopere propriile resurse și să participe activ în mediul educațional.

**5. Strategii de aplicare în context educațional.** Pentru eficiența intervențiilor, este necesară colaborarea între cadrele didactice, terapeuți și familie. Activitățile trebuie adaptate nivelului de dezvoltare al copilului și integrate în rutina zilnică.

Se recomandă: utilizarea materialelor atractive și variate, structurarea clară a activităților, oferirea de feedback pozitiv, încurajarea exprimării libere. Un mediu educațional incluziv presupune acceptare, flexibilitate și utilizarea unor metode diversificate.

#### **6. Concluzii**

Metodele creative de terapie ocupațională reprezintă instrumente valoroase în procesul de integrare a copiilor cu DSM. Acestea contribuie nu doar la dezvoltarea abilităților funcționale, ci și la creșterea stimei de sine și a calității vieții.

Integrarea eficientă necesită o abordare interdisciplinară și adaptată nevoilor fiecărui copil, în care creativitatea joacă un rol central.

## **Bibliografie**

1. American Occupational Therapy Association (AOTA). (2020). *Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process*.
2. Bundy, A. C., Lane, S. J., & Murray, E. A. (2002). *Sensory Integration: Theory and Practice*. F.A. Davis Company.
3. Case-Smith, J., & O'Brien, J. C. (2015). *Occupational Therapy for Children and Adolescents*. Elsevier.
4. Kielhofner, G. (2008). *Model of Human Occupation: Theory and Application*. Lippincott Williams & Wilkins.
5. Malchiodi, C. A. (2012). *Handbook of Art Therapy*. Guilford Press.
6. Schaaf, R. C., & Mailloux, Z. (2015). *Clinician's Guide for Implementing Ayres Sensory Integration*.